

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-160/5856

Ankara

29/11/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 25/10/2000 tarihinde kararlaştırılan "Zorunlu Deprem Sigortası Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.C. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Adalet
Esas Kom.	Plan ve Bütçe
Tarih	7.12.2000 1/782
K. Md.	E.D.B. 13.12.00
Başkan	<i>[Signature]</i>

GENEL GEREKÇE

17 Ağustos 1999 tarihinde Marmara Bölgesi'nde ve 12 Kasım 1999 tarihinde Düzce ve çevresinde meydana gelen ve söz konusu bölgelerde büyük ölçüde can ve mal kaybına neden olan depremler, ülkemizde deprem afetinin nelere yol açabileceğini tekrar göz önüne sermiştir.

Depremler, başta afetin meydana geldiği bölgeler olmak üzere tüm ülkeyi etkilemekte ve dolayısıyla ülkede yaşayan vatandaşların hepsi depremin olumsuz sonuçlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Ortaya çıkan maddi zararların telafi edilmesi, deprem bölgesinde normal hayata dönülebilmesi, acil yardıma ihtiyaç duyan kimselerin bu ihtiyaçlarının giderilmesi ve benzerleri için yapılan harcamalar ülke ekonomisine büyük bir yük getirmektedir. Ülkemiz topraklarının neredeyse tamamının deprem riski taşıması ve gelecekte de böyle afetler meydana gelme olasılığının yüksek olması gerçeği karşısında, yeni düzenlemelere gidilmesi zorunlu görülmektedir.

Zorunlu deprem sigortasının ihdasına yönelik olarak yapılan çalışmalar, 1998 yılında Adanada meydana gelen depremden sonra yeni bir ivme kazanmış olup söz konusu çalışmalar için Dünya Bankasından mali ve teknik destek sağlanmıştır. Deprem riskinin yüksek olduğu gelişmiş bazı ülkelerde depremin neden olduğu büyük zararların telafisindeki en etkili yöntem olan ve ülke genelinde katılımın sağlandığı deprem sigortası havuzu sisteminin yaşadığımız deprem felaketlerinden sonra ülkemizde de bir an önce kurulması amacıyla Doğal Afet Sigortaları Kurumu oluşturulmuştur.

Toplumun sigorta konusunda yeterli bilince sahip olmaması ve sigorta sektörünün de mevcut mali gücünün ülke çapında yaygın bir sigorta programını yürütebilecek düzeyde olmaması nedeniyle deprem sigortasında yeni bir yapılanmaya gitmek ve zorunlu sigorta uygulamasına geçmek kaçınılmaz görülmektedir. 17 Ağustos 1999 ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde meydana gelen depremlerin sonuçları da bu durumu teyit eder niteliktedir.

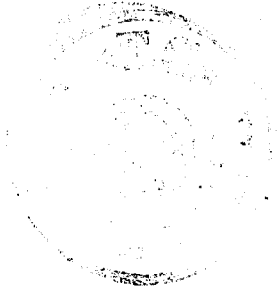
Konusunda uzman kişilerden oluşan bir Kurul tarafından yönetilen Doğal Afet Sigortaları Kurumu yoluyla, Kanun kapsamındaki bütün konutların deprem sigortası güvencesine kavuşturulmasını öngören yeni sistem, temel olarak şunları amaçlamaktadır:

- a) Kapsamdaki bütün konutları, ödenebilir bir prim karşılığında sigorta kapsamına almak,
- b) Devletin depremlerden kaynaklanan mali yükünü azaltmak,
- c) Deprem hasarlarının neden olacağı mali yükü sigorta yoluyla uluslararası reasürans ve sermaye piyasalarına dağıtmak,
- d) Risk modelleri yoluyla zemin şartlarına ve yapı özelliklerine göre prim fiyatlandırması yaparak bina standartlarının kalitesini yükseltmek,

e) Sigorta sistemini sağlıklı yapı üretiminde bir araç olarak kullanmak,

f) Hasar azaltıcı yöntem ve uygulamalara ilişkin çalışmalarını desteklemek.

Söz konusu ihtiyaçları karşılamak üzere, 25/11/1999 tarihli ve 587 sayılı "Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname" ile ilgili olarak çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarından alınan görüşler çerçevesinde bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 — Madde ile; Kanunun amacı belirlenmektedir. Amaç, maddede değinildiği gibi meydana gelebilecek deprem afeti sonucu bina maliklerinin binalarının zıyaı ve hasar görmesi nedeniyle uğrayacakları maddi zararların karşılanması temin etmektir. Burada yalnızca binaların zıyaı ve hasarlanması ile ortaya çıkan maddi zararların karşılanması amaçlanmakta olup, maliklerin diğer maddi veya manevi zararlarının giderilmesine yönelik olarak herhangi bir düzenleme yapılmamaktadır.

Madde 2 — Madde ile; Kanunun kapsamı tanımlanmaktadır. Buna göre; 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamındaki bağımsız bölümler, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tabi taşınmazlar üzerinde mesken olarak inşa edilmiş binalar, bu binaların içinde yer alan ve ticarethane, büro ve benzeri amaçlarla kullanılan bağımsız bölümler ile doğal afetler nedeniyle Devlet tarafından yaptırılan veya verilen kredi ile yapılan meskenler bu maddenin kapsamındadır.

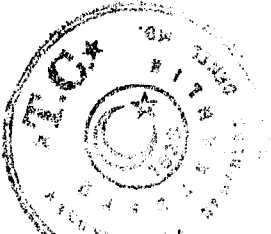
Zorunlu deprem sigortasında temel amaç, mesken sahiplerinin binalarının zıyaı veya hasarlanması nedeniyle uğrayacakları maddi zararları karşılamak olmakla beraber, ülkemiz koşullarında zaman zaman hem mesken olarak hem de ticari faaliyet amacıyla kullanılabilen binaların içindeki ticarethane, büro ve benzeri bağımsız bölümlerin kapsam dışında bırakılmasının, uygulamada bazı zorluklara neden olabileceği görüşünden hareketle bunlar da kapsama dahil edilmiştir.

Köy yerleşim alanlarında bulunan maliklerin veya intifa hakkı sahiplerinin prim ödeme güçlerinin zayıf olması ve bu bölgelere polişe ulaştırmanın güç olması nedeniyle bu alanlarda yer alan binalar zorunluluk kapsamı dışında bırakılmıştır. Ancak, bu bölgelerde bulunan binalar için ihtiyari deprem sigortası yaptırmak mümkündür. Benzer şekilde, kamu kuruluşlarına ait binalar da zorunluluk kapsamı dışında tutulmuş olmakla birlikte söz konusu binalar için ihtiyari olarak deprem sigortası yaptırılması mümkün bulunmaktadır.

Madde 3 — Madde ile; Kanunda yer alan bazı kavramlar tanımlanmaktadır.

Madde 4 — Madde ile; zorunlu deprem sigortası yapmak ve buna ilişkin diğer görevleri yerine getirmek üzere, kamu tüzel kişiliğini haiz Doğal Afet Sigortaları Kurumu kurulmuştur.

Kurumun görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmesini teminen gerekli olan diğer düzenlemelere de bu madde de yer verilmiştir.

Madde 5 - Madde ile; kar etmek amacı bulunmayan, sosyal bir işlevi olan ve öncelikle deprem olmak üzere diğer doğal afetlerin Devlete getirdiği mali yükü önemli ölçüde azaltacak olan ve esas gelirlerini sigorta primleri ile bunlardan elde edilen mali gelirlerin oluşturduğu Kurumun, yeterli kaynak birikimini sağlayabilmesi amacıyla, Kurum ve gelirlerinin her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulması amaçlanmıştır.

Madde 6 - Madde ile; Kurumun genel yönetiminin bir Kurul tarafından, Kurum işlerinin ise, Kurum idarecisi sıfatıyla bir sigorta veya reasürans şirketi tarafından yürütülmesi öngörülmüş olup, bu sayede, Kurumun işlerinin yürütülmesi için yeni bir idari ve teknik alt yapı oluşturulması gereği ortadan kalkmakta ve yeni bir harcama kalemine gerek kalmamaktadır.

Madde 7 - Madde ile; Kurumun Yönetim Kurulunun kimlerden oluşacağı ve bu kişilerin tabi olacağı şartlar hüküm altına alınmıştır. Yönetim Kurulunun teknik kararlar alacağı göz önünde bulundurularak, Kurumun görevlerinin etkin olarak yerine getirilmesi için önem arzeden kurumların temsilcilerinin üye olarak katılması ve bu üyeliğe seçilecek olan kimselerin değişik alanlarda gerekli bilgi ve deneyime sahip olmaları öngörülmüştür.

Madde 8 - Madde ile; Kurumun genel yönetiminden ve işleyişinden sorumlu olan Kurulun görevleri belirtilmiştir.

Madde 9 - Kurum zorunlu deprem sigortası için teminat verecek olup, bu sigortaya ilişkin poliçeler yangın sigortası branşında ruhsatı bulunan Türkiye'de kurulmuş sigorta şirketleri aracılığı ile dağıtılacaktır. Ancak, Kurum poliçelerinin dağıtımını yapacak şirketlerin bazı teknik ve idari özelliklere sahip bulunmalarını şart koşabilir. Bu şartlara uyan şirketlere Kurum tarafından yetki verileceği ve bunlarla sözleşme imzalanacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak, bu şirketlerin sahip olmaları gereken asgari niteliklerin ve uymaları gereken usul ve esasların Müsteşarlığın uygun görüşünün alınması şartı ile Kurul tarafından belirleneceği de bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 10 - Madde ile; Kanun kapsamındaki binaların ve bağımsız bölümlerin maliklerine veya varsa intifa hakkı sahiplerine zorunlu deprem sigortası yaptırmaları zorunluluğu getirilmiştir. Ancak, zorunlu deprem sigortasının yapılıp yapılmadığının denetlenmesi ve yaygınlığın sağlanması amacıyla, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa tabi ve yöneticisi bulunan binalarda malikler veya varsa intifa hakkı sahipleri tarafından zorunlu deprem sigortasının yaptırılmadığı durumlarda, bu sigortanın yönetici tarafından yaptırılacağı ve sigorta primlerinin bu kişilerden gider olarak tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Mevcut yapı stokuna dahil bina veya bağımsız bölümler için sigortalanma esnasında, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tabi taşınmazlar üzerinde mesken olarak inşa edilmiş olmaları şartı dışında başka bir şart aranmamaktadır. Bu sayede mevcut yapı stokunun büyük bir kısmı kapsama dahil edilmiştir. Diğer taraftan, yeni inşa edilecek bağımsız bölümler ve binalar, ilgili mevzuat çerçevesinde inşaat ruhsatı alınmış

olması kaydıyla kapsama dahil edilmiştir. Böylece ruhsatlı yapılaşmanın bir ölçüde teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Bu binalar için iskan izninden veya içinde yaşamaya başlanmasından itibaren zorunlu deprem sigortasının yaptırılması gerekmektedir.

Kurumun, kendisi tarafından atanan uzmanlarca, ilgili mevzuatta öngörülen yapı standartlarına aykırı olarak inşa edildiği tespit edilen binaları sigortalamaktan imtina edebileceği hüküm altına alınarak sağlıklı yapılaşmanın engellenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, bu tür binaların hangileri olduğunun bilinmesinde kamu yararı bulunduğu görüşünden hareketle, bu tür binaların bir listesinin Bakanın uygun görüşünün alınması şartıyla gazetelerde yayımlanabileceği öngörülmüştür.

Gerekli katılımın ve sigortanın sürekliliğinin sağlanması ile yükümlülerin geçerli bir sigortaya sahip olmaları bu Kanunun temel amacıdır. Bu amacı temin etmek ve yükümlülüklerin izlenebilmesine olanak sağlamak amacıyla, ilgili sigorta şirketlerine, sözleşmenin sona ereceğini ve yeni bir sigorta sözleşmesi yaptırma gereğini yükümlülere bildirme zorunluluğu getirilmiştir.

Sigorta sözleşmesinin sona ermesinden itibaren Kuruma bir aylık ilave teminat verme yükümlülüğü getirilerek unutma ve ihmalden kaynaklanabilecek teminatsız kalma durumu bir ölçüde giderilmiş olmaktadır.

Madde 11 - Madde ile; sigortaya ilişkin teminat tutarları, genel şartlar, tarife ve talimatlar, primlerin ödenme usul ve esasları ile yetkili sigorta şirketlerine ödenecek komisyonların Kurulun önerisi üzerine Bakanlıkça tespit edileceği ve sigorta priminin belirlenmesinde değerlendirilecek hususlar düzenlenmiştir. Bu sigortanın zorunlu bir sigorta olması ve toplumun genelini ilgilendirmesi sebebiyle diğer zorunlu sigortalarda da olduğu gibi Bakanlığa yetki verilmiş ancak teknik bilgileri ve kendi alanlarında deneyimleri bulunan Kurul üyeleri tarafından söz konusu hususlarda öneride bulunulması da hüküm altına alınmıştır.

Madde 12 - Madde ile, Kurum dışındaki kişi ve kuruluşların zorunlu deprem sigortası yapamayacakları hüküm altına alınmıştır. Diğer taraftan, bu sigortanın temel amacının kapsamda olan binaların yeterli bir teminata sahip olmalarının sağlanması olduğundan, bağımsız bölüm ve binaların değerinin belirlenecek olan teminat değerinden yüksek olması durumunda, verilen teminatın üzerinde kalan kısım için, zorunlu deprem sigortasının yapılmış olması kaydıyla, sigorta şirketleri tarafından ihtiyari deprem sigortası yapılması mümkündür.

Madde 13 - Madde ile; mükerrer ödemelerin önlenmesi ve Devletin depremde kaynaklanan mali yükünün azaltılması bakımından, sigorta kapsamında meydana gelen maddi zararlar için Kurum tarafından tazminat ödendiği takdirde, Devletin 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanundan ve ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan konut kredisi açma ve bina yaptırma yükümlülükleri ortadan kalkmaktadır. Bu sayede maliklerin

veya varsa intifa hakkı sahiplerinin kendi risklerine karşı sigorta koruması sağlamaları zorunluluğu getirilmektedir. Bu zorunluluğu yerine getirmeyenlerin, 7269 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde hak sahibi olamayacağı ifade edilmiştir.

Ancak, bu Kanun kapsamında olmayan binalar ile bu Kanun kapsamında olmakla beraber deprem dışındaki diğer bir doğal afet sebebiyle uğranılacak zararlara ilişkin olarak yeni bir düzenleme yapılmamıştır.

Madde 14 - Zorunlu deprem sigortasında teminatın bağımsız bölümler ve binalar için verilmesi ve riskin doğrudan doğruya binalarla ilgili olması nedeniyle menfaat sahibinin değişmesi halinde sigortanın yeni menfaat sahibi ile devam edeceği hükme bağlanmıştır. Böylece bağımsız bölümlerin binaların teminatsız kalmasının da önüne geçilmiş olunacaktır.

Madde 15 - Madde ile; deprem sigortasına katılımın ve sigortanın sürekliliğinin sağlanması amacıyla sigorta yükümlülerinin saptanması ve izlenmesi amacıyla çeşitli tedbirler öngörülmüştür.

Bu itibarla, mahalli idareler dahil tüm kamu kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, sigorta yükümlülerinin saptanması ve izlenmesine yönelik olarak Kurum tarafından kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli aralıklarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye zorunlu oldukları hüküm altına alınmıştır. Bu sayede Kurum ülkedeki yapı stokuyla ilgili sağlıklı bir veri tabanına sahip olacak ve böylelikle yükümlüler daha sağlıklı bir şekilde takip edilecektir.

Ülkemizde yer alan diğer zorunlu sigorta uygulamalarında kaçakların olduğu bilinen bir gerçektir. Bu nedenle, zorunlu deprem sigortasının istenilen düzeyde başarıya ulaşması için çeşitli kontrol mekanizmalarının devreye sokulması şarttır. Bunu sağlayabilmek için, zorunlu deprem sigortasının yaptırılmış ve sigorta sözleşmesinin işlem tarihi itibarı ile yürürlükte olduğu alıcı tarafından belgelenmedikçe tapu sicil müdürlükleri, bu sigortaya tabi bağımsız bölüm ve binalarla ilgili satış işlemlerini gerçekleştiremezler.

Madde 16 - Yapımından sonra bazı binalarda tadilatlar yapıldığı bilinen bir gerçektir. Bu madde ile; binalarda, projeye aykırı olarak yapılacak tadilatların önlenmesi öngörülmüş ve bu nedenle ortaya çıkan veya artan zararın tazminattan düşürülmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 17 - Sigortacılıkta uygulanan temel kurallar gereği olarak, sigorta teminatı verecek olan Kurumun yaptığı tazminat ödemesi tutarınca hukuken sigortalının yerine geçeceği hükme bağlanmıştır.

Madde 18 - Madde ile; Kurum kaynaklarının hangi gelirlerden elde edileceği belirtilmiş ve kaynakların amacına uygun olarak kullanılması sonucunda deprem nedeniyle oluşabilecek zararların tazmin edilmesine imkan verecek yeterli kaynak birikiminin uzun vadede sağlanması için kaynakların kullanılabilmesi alanlar sınırlandırılmıştır.

Diğer taraftan bu maddenin ikinci fıkrasında, deprem sonucunda oluşan hasarlara ilişkin tazminatların en kısa sürede ödenmesini sağlamak amacıyla Kurumun Bakanın uygun görüşü ile borçlanabileceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 19 - Kurum, toplam yükümlülüklerini ve sahip olduğu kaynakları dikkate alarak reasürans ve sermaye piyasalarından koruma temin ederek deprem riskini uluslararası reasürans ve sermaye piyasalarına dağıtacaktır. Ancak, istisnai olarak başlangıç yıllarında ülkemizin öngörülemez büyüklükte bir depreme maruz kalması veya uluslararası piyasalarda oluşabilecek tikanıklar nedeniyle yeterli düzeyde koruma temin edilememesi durumunda ortaya çıkan zararın, Kurum kaynakları ve koruma miktarının toplamının zorunlu sigorta kapsamında ödenmesi gerekli toplam tazminata olan oranı dahilinde karşılanacağı hüküm altına alınmıştır. Böylece, Kurum kaynaklarının yetersiz kalması durumunda Kurum varlıklarının zarar gören sigortalılara adil bir şekilde dağıtımı da temin edilecektir.

Madde 20 - Zorunlu deprem sigortasının başarıya ulaşması bu sigortanın ülke çapında yaygınlığına bağlıdır. Azami oranda katılımın sağlanabilmesi amacıyla caydırıcı bir hüküm olarak bu sigortayı yaptırmayan yükümlülerden para cezası tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 21 - Madde ile; Kurumun çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Madde 22 - Madde ile; 25/11/1999 tarihli ve 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1 - Madde ile; 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname gereğince Kurul üyeliğine atanan kimselerin başka herhangi bir işleme gerek kalmaksızın mevcut görevlerine devam edecekleri belirtilmiştir. Diğer taraftan, Kurul üyelerinin hepsinin aynı anda değişmesi önlenerek devamlılığın, kurumsallaşmanın ve Kurum hafızasının sağlanması ve böylece bilgi birikiminin yeni üyelere aktarılması amacıyla, ilk defa atanan Kurul üyelerinden başkan ve Kurum idarecisini temsilen atanan üye dışında, atanmalarını takip eden üçüncü yılın sonunda kura sonucunda belirlenecek üç üyenin yerine, bu Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak yeni üye ataması yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Geçici Madde 2 - Çifte sigortanın önlenmesi amacıyla bu Kanunun 10 uncu maddesi hükmünün yürürlüğe giriş tarihinde yangın sigorta sözleşmesine ek olarak deprem teminatı bulunan bağımsız bölümler ve binalar için bu sözleşmelerin bitim tarihinde zorunlu deprem sigortası yaptırılacağı hususu hükme bağlanmıştır.

Geçici Madde 3 - Malikler veya varsa intifa hakkı sahipleri tarafından bu Kanun gereğince yaptırılması gerekli olan zorunlu deprem

sigortasının 27/3/2001 tarihine kadar yaptırılması gerektiği hüküm altına alınmaktadır. Böylece, yükümlülere yükümlülüklerini yerine getirmeleri için belirli bir süre verilmekte ve bu tarihten sonra zorunlu deprem sigortasının yaptırılmaması durumunda para cezası uygulanmaktadır.

Madde 23 - Yürürlük maddesidir.

Madde 24 - Yürütme maddesidir.

ZORUNLU DEPREM SİGORTASI KANUNU TASARISI

Amaç

Madde 1 - Bu Kanunun amacı, meydana gelebilecek deprem afeti sonucu bina maliklerinin veya intifa hakkı sahiplerinin, binaların zıyaı veya hasar görmesi nedeniyle uğrayacakları maddî zararlarının karşılanmasını teminen zorunlu deprem sigortası yaptırmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamındaki bağımsız bölümler, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tabi taşınmazlar üzerinde mesken olarak inşa edilmiş binalar, bu binaların içinde yer alan ve ticarethane, büro ve benzeri amaçlarla kullanılan bağımsız bölümler ile doğal afetler nedeniyle Devlet tarafından yaptırılan veya verilen kredi ile yapılan meskenler zorunlu deprem sigortasına tabidir.

Kamu kuruluşlarına ait binalar ile köy yerleşim alanlarında yapılan binalar bu Kanun kapsamında zorunlu deprem sigortasına tabi değildir.

Tanımlar

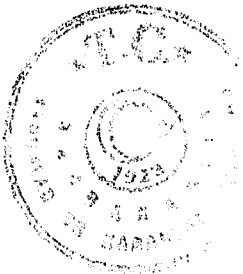
Madde 3 - Bu Kanunda geçen;

- a) Bakan veya Bakanlık: Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan veya Bakanlığı,
 - b) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
 - c) Kurum: Doğal Afet Sigortaları Kurumunu,
 - d) Kurul: Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulunu,
 - e) Kurum İdarecisi: Doğal Afet Sigortaları Kurumunun işlerini yürüten şirketi,
 - f) Zorunlu deprem sigortası: Deprem, yangın dahil, doğrudan neden olacağı maddi zararları, 11 inci madde gereğince belirlenen tutara kadar teminat altına alan zorunlu sigortayı,
 - g) Sigorta şirketi: 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu uyarınca yangın sigortası branşında ruhsatı bulunan Türkiyede kurulmuş sigorta şirketleri ile yabancı ülkelerdeki sigorta şirketlerinin Türkiyedeki şubelerini,
- ifade eder.

Doğal Afet Sigortaları Kurumu

Madde 4 - Zorunlu deprem sigortası yapmak ve bu Kanun ile kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlık nezdinde kamu tüzel kişiliğini haiz Doğal Afet Sigortaları Kurumu kurulmuştur.

Kurumun faaliyetlerini, mali yeterliliğini ve Kurum tarafından yapılan incelemelerin sonuçlarını da içeren yıllık faaliyet raporu, Kurum tarafından her hesap dönemi sonunu takip eden dördüncü ayın sonuna

kadar hazırlanır. Bu raporun bir özeti, günlük olarak yayımlanan ve Türkiye çapında dağıtımı yapılan gazetelerden ikisinde yayımlanır.

Kurum, görev alanına giren konularda bilimsel çalışma ve araştırmalar yaptırabilir ve gerekli gördüğü takdirde; proje süresiyle sınırlı olmak kaydıyla kadro karşılığı aranmaksızın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı veya yabancı özel sözleşmeli danışman çalıştırabilir.

Kurum, 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu, 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu, 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 832 sayılı Sayıştay Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi değildir.

Kurumun menkul ve gayrimenkul varlıkları ile hak, gelir ve alacakları haczedilemez, Kurum iflas yoluyla takip edilemez. Kurumun, sigorta primi alacakları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Kurumun yıllık hesap, işlem ve harcamaları Müsteşarlık tarafından denetlenir.

Vergiden muafiyet

Madde 5 - Kurum ve gelirleri, banka ve sigorta muameleleri vergisi dahil olmak üzere her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Kurumun yönetimi

Madde 6 - Kurum, biri başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşan Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulu tarafından yönetilir.

Kurumun işleri; Müsteşarlık tarafından bir sözleşme ile bir sigorta veya reasürans şirketine Kurum idarecisi sıfatıyla yürütülmek üzere verilir. Sözleşme, en fazla beş yıllık süre için yapılır ve aynı usule göre yenilenebilir. Kurum idarecisine ödenecek işletme ücreti aynı sözleşmede tespit edilir.

Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulu

Madde 7 - Kurul üyeleri aşağıdaki kişilerden oluşur :

- a) Başbakanlığı temsilen Başbakanlık Müsteşarınca belirlenecek en az genel müdür yardımcısı düzeyinde bir üye,
- b) Müsteşarlığı temsilen Sigortacılık Genel Müdürlüğünden en az genel müdür yardımcısı düzeyinde bir üye,
- c) Bayındırlık ve İskân Bakanlığını temsilen doğal afetler konusunda deneyimli en az genel müdür yardımcısı düzeyinde bir üye,
- d) Sermaye Piyasası Kurulunu temsilen fon yönetiminde deneyimli en az daire başkanı düzeyinde bir üye,
- e) Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğini temsilen sigortacılık ve reasürans konusunda en az yedi yıl deneyimli bir üye,
- f) İnşaat, jeofizik, jeoloji mühendisliği veya dengi bölümlerden mezun ve deprem konusunda en az yedi yıl deneyimli, Müsteşarlıkça belirlenecek bir üye,

g) Kurum idarecisini temsilen en az genel müdür yardımcısı düzeyinde bir üye.

Kurul üyeleri, Müsteşarlığın teklifi üzerine Bakan tarafından atanır. Bakan, üyeler arasından birini başkan olarak görevlendirir.

Kurul üyeliğine atanan kimseler beş sene için görev yapar ve en fazla iki kere atanabilir.

Kurula atanan üyeler, temsil ettikleri kuruluşlardan ayrıldıkları takdirde Kurul üyelikleri sona erer. Bu nedenle veya diğer herhangi bir nedenle üyelikleri sona erenlerin yerlerine ilgili kuruluş tarafından en geç iki ay içinde yeni bir üye seçilir ve yukarıda belirtilen usule göre atamaları yapılır. Bu şekilde atananlar, yerine atandıkları üyelerin sürelerini tamamlar.

Kurul üyelerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

Kurul en az beş üyenin katılımıyla toplanır ve kararlarını en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla alır.

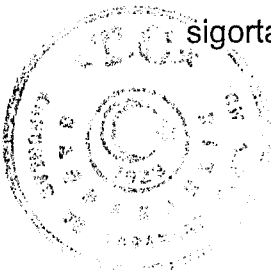
Kurulun temsili başkan tarafından, Kurulca alınan kararların yürütülmesi Kurum idarecisi tarafından yapılır.

Kurul başkan ve üyelerine, kamu iktisadi teşebbüslerinde yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen aylık ücret ve diğer ödemeler tutarında ücret ödenir.

Kurulun görevleri

Madde 8 - Kurulun görevleri şunlardır:

- a) Kurumun işleyişine ilişkin politikaları tespit etmek ve çalışma planını düzenlemek,
- b) Kurulca alınan kararların yürütülme esaslarını belirlemek,
- c) Tazminat ödemelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve tazminat ödemelerinin en kısa sürede yapılmasını sağlamak,
- d) Risk paylaşımı ve reasürans planını onaylamak,
- e) Kurum varlıklarının yatırıma yönlendirilmesine ilişkin usul ve esasları tespit etmek, gerekirse bu amaçla bir yatırım yöneticisi belirlemek,
- f) Bakana Kurumun faaliyetleri hakkında bilgi vermek ve Kurumun mali yeterliliğini olumsuz yönde etkileyebilecek hususların tespit edilmesi durumunda alınması gerekli tedbirlere ilişkin olarak Bakana önerilerde bulunmak,
- g) Halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyaları yapılmasına karar vermek,
- h) Zorunlu deprem sigortası kapsamında olan tüm binaların sigortalanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak.

Yetkili sigorta şirketleri

Madde 9 - Kurum nam ve hesabına zorunlu deprem sigortası sözleşmesi yapmaya yetkili olacak sigorta şirketleri, bu şirketlerle imzalanacak sözleşmenin içeriği, bunların sahip olmaları gereken asgari nitelikler ve uymaları gerekli usul ve esaslar Müsteşarlığın uygun görüşü alınarak Kurul tarafından belirlenir.

Sigorta yapma ve yaptıрма zorunluluğu

Madde 10 - Bu Kanun kapsamındaki bağımsız bölümler ve binalar için, malikler veya varsa intifa hakkı sahipleri tarafından zorunlu deprem sigortası yaptırılır. 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa tabi olan ve yöneticisi bulunan binalarda malikler veya varsa intifa hakkı sahipleri tarafından zorunlu deprem sigortasının yaptırılmadığı durumlarda, bu sigorta, yönetici tarafından yaptırılır ve sigorta primi bu kişilerden gider olarak tahsil edilir.

Bu Kanunun yayımı tarihinden sonra mesken olarak inşa edilecek bağımsız bölümler ve binalar için, iskan izninden veya içinde yaşanmaya başlanmasından itibaren bir ay içinde zorunlu deprem sigortası yaptırılır. Ancak, ilgili mevzuat çerçevesinde inşaat ruhsatı alınmamış binalar sigortalanamaz. Ayrıca Kurum, kendisi tarafından görevlendirilen uzmanlarca ilgili mevzuatta öngörülen yapı standartlarına aykırı olarak inşa edildiği tespit edilen binaları sigortalamaktan imtina edebilir. Bu tür binaların bir listesi, Kurulun bu yöndeki kararı sonrasında Bakanın uygun görüşü ile günlük olarak yayımlanan ve Türkiye çapında dağıtımı yapılan gazetelerden ikisinde yayımlanabilir.

Önceden inşa edilmekle birlikte tapuya kaydı bu Kanunun yayımı tarihinden sonra yapılan binalar da bu maddenin ikinci fıkrası hükümlerine tabidir.

İlgili sigorta şirketi, zorunlu deprem sigortası sözleşmesinin sona ermesinden en az bir ay önce taahhütlü mektup veya noter kanalıyla sözleşmenin sona ereceğini ve yeni bir sigorta sözleşmesi yaptıрма zorunluluğunu sözleşme sahiplerine bildirir. Sigorta sözleşmesinin, sona ermesinden itibaren bir ay içerisinde yenilenmemesi durumunda Kurumun sigortadan kaynaklanan sorumluluğu sona erer.

Sigorta teminatı, tarife ve talimatlar, komisyonlar

Madde 11 - Zorunlu deprem sigortasına ilişkin teminat tutarları, genel şartları, tarife ve talimatları, primlerin ödenme usul ve esasları ile yetkili sigorta şirketlerine ödenecek komisyonlar Kurulun önerisi üzerine Bakanlıkça tespit edilir ve Resmi Gazetede yayımlanır.

Sigorta primleri; binanın yüzölçümü, inşaat sınıfı ve kalitesi, binanın üzerinde bulunduğu arazinin zemin özellikleri, deprem riski ve benzeri faktörler değerlendirilerek tespit edilir.

İhtiyari sigorta

Madde 12 - Kurum dışındaki kişi ve kuruluşlar zorunlu deprem sigortası yapamaz. Ancak, zorunlu deprem sigortası yapılan bağımsız bölümlerin veya binaların değeri zorunlu deprem sigortası ile verilen

teminat tutarının üzerinde ise, bu tutarın üzerindeki kısım için, zorunlu deprem sigortasının yapılmış olması kaydıyla, sigorta şirketleri tarafından ihtiyari deprem sigortası yapılabilir.

Devletin afetlerle ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülükleri

Madde 13 - Devletin, 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanundan ve ilgili diğer mevzuattan doğan konut kredisi açma ve bina yaptıırma yükümlülükleri, sigorta kapsamındaki binalarda deprem nedeniyle meydana gelen ziya ve hasarlar sonucu uğranılan maddi zararlar için Kurum tarafından tazminat ödenmesiyle birlikte ortadan kalkar.

10 uncu maddenin birinci fıkrası gereğince geçerli bir zorunlu deprem sigortası bulunmayanlar, bu sigorta kapsamında karşılanacak maddi zararlar için 7269 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde hak sahibi olamaz.

Menfaat sahibinin değişmesi

Madde 14 - Menfaat sahibinin değişmesi halinde zorunlu deprem sigortası, yeni menfaat sahibi ile devam eder.

Sigorta yükümlülerinin saptanması ve izlenmesi

Madde 15 - Zorunlu deprem sigortası yaptırmakla yükümlü olanlar, 1 inci ve 2 nci madde hükümleri çerçevesinde Kurum tarafından tespit edilir. Mahalli idareler dahil tüm kamu kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, sigorta yükümlülerinin saptanması ve izlenmesine yönelik olarak Kurum tarafından kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli aralıklarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye zorunludur.

Zorunlu deprem sigortasının yaptırılmış ve sigorta sözleşmesinin işlem tarihi itibarıyla yürürlükte olduğu alıcı tarafından belgelenmedikçe tapu sicil müdürlükleri, bu sigortaya tabi bağımsız bölümler ve binalarla ilgili satış işlemlerini yapamaz.

Sigortalının mükellefiyeti

Madde 16 - Binanın ve her bir bağımsız bölümün projeye aykırı olarak ve taşıyıcı sistemi etkileyecek şekilde tadil edilmesine veya zayıflatılmasına neden olan veya buna imkan veren malik veya varsa intifa hakkı sahibi, meydana gelen zararın bu nedenle ortaya çıktığının veya arttığının tespit edilmesi durumunda bu tutar kadar tazminat alma hakkını kaybeder.

Kurumun halefiyeti

Madde 17 - Kurum, yaptığı tazminat ödemesi tutarınca hukuken sigortalının yerine geçer.

Halefiyet, sigortalının zararına olarak ileri sürülemez.

Kurumun kaynakları ve bunların kullanılabileceği yerler

Madde 18 - Kurumun kaynakları;

- a) Sigorta primlerinden,
- b) Kurum varlıklarından sağlanan gelirlerden,

c) Devletten alınan avanslardan ve sair gelirlerden, oluşur.

Kurum, deprem sonucu oluşan hasarlara ilişkin tazminatların en kısa sürede ödenmesini sağlamak amacıyla yıllık prim gelirlerinin %25 ini geçmemek kaydıyla Bakanın uygun görüşü ile borçlanabilir.

Kurumun kaynakları, Kurum tarafından ve sadece aşağıdaki amaçlar doğrultusunda kullanılabilir:

- a) Kurum tarafından sigorta edilen binalara ait tazminat ödemeleri,
- b) Kurum idarecisine ödenecek işletme ücreti ile Kurumun yönetimi ve işleyişi için gerekli olan bütün masraflar,
- c) Reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sağlanan korumaya ilişkin ödemeler,
- d) Kurumun görev alanına giren konularda yaptıracığı bilimsel çalışma ve araştırmalara ilişkin ödemeler,
- e) Danışmanlık hizmetlerine ve reasürans, yatırım yönetimi, risk modellemesi gibi dışardan sağlanan hizmetlere ilişkin ödemeler,
- f) Halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyalarına ilişkin ödemeler,
- g) Yetkili sigorta şirketlerine ödenecek komisyonlar,
- h) Hasar tespit işlemlerine ilişkin ödemeler,
- i) Kurumun Devletten aldığı avansların ve diğer borçların geri ödenmesine ilişkin ödemeler.

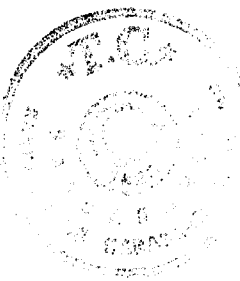
Kurum kaynaklarının yetersiz kalması

Madde 19 - Kurum, sigortadan kaynaklanan toplam yükümlülüklerini ve sahip olduğu kaynakları dikkate alarak reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sigortacılık tekniğinin gerektirdiği şekilde ve yeterli düzeyde koruma temin eder. Ancak, sigortalı hasarın beklenenin üstünde olması ve bunun Kurum kaynaklarını ve temin edilen koruma miktarlarını aşması durumunda, ortaya çıkan zarar, Kurum kaynakları ve koruma miktarının toplamının zorunlu deprem sigortası kapsamında ödenmesi gerekli toplam tazminata olan oranı dahilinde karşılanır.

Para cezası

Madde 20 - Bu Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası hükmünü yerine getirmeyenler, Kurum tarafından, zorunlu deprem sigortası yaptırmadıkları her bir yıl için ilgili yılda ödemeleri gereken zorunlu deprem sigortası primi tutarının dörtte biri kadar para cezası ile cezalandırılır. Ancak bu ceza, geriye doğru en fazla üç yıl için uygulanır.

Zorunlu deprem sigortası yaptırmadığı Kurum tarafından tespit edilen kişilere, bu sigortanın yaptırılması ve para cezasının ödenmesi için taahhütlü mektup veya noter kanalıyla tebligat yapılır. Tebliğ tarihinden başlamak üzere bir ay içerisinde yaptırılmayan cari yılın zorunlu deprem sigortasına ilişkin sigorta primi ve ödenmeyen para cezası, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca tahsil edilir. Tahsilatın Kuruma intikali de dahil olmak üzere tahsile ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık ile Maliye Bakanlığı arasında müştereken belirlenir.

Yönetmelik

Madde 21- Kurumun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

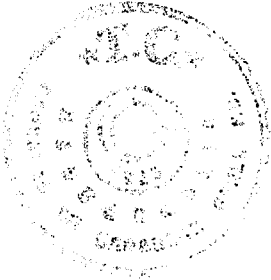
Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 22 - 25/11/1999 tarihli ve 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Kurul başkan ve üyeliklerine atanmış olan kimseler, başka herhangi bir işleme gerek kalmaksızın mevcut görevlerine devam ederler. İlk defa atanan Kurul üyelerinden başkan ve Kurum idarecisini temsilen atanan üye dışında, atanmalarını takip eden üçüncü yılın sonunda kura sonucunda belirlenecek üç üyenin yerine, bu Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak yeni üye ataması yapılır.

Geçici Madde 2- Bu Kanun kapsamında olmakla birlikte bu Kanunun 10 uncu maddesi hükmünün yürürlüğe giriş tarihinde yangın sigortası sözleşmesine ek olarak deprem teminatı bulunan bağımsız bölümler ve binalar için zorunlu deprem sigortası, bu sözleşmelerin bitim tarihinde yaptırılır.

Geçici Madde 3- Bu Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası hükmü uyarınca yaptırılması gerekli olan zorunlu deprem sigortası 27/3/2001 tarihine kadar yaptırılır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 115

Yürürlük

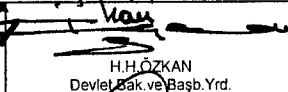
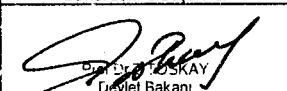
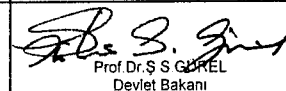
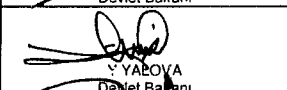
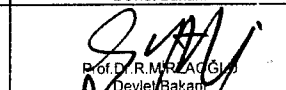
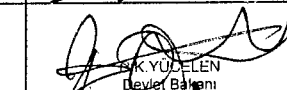
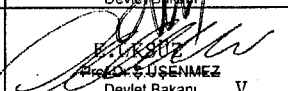
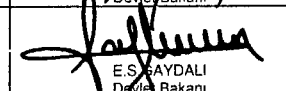
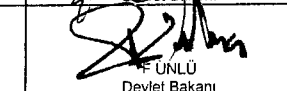
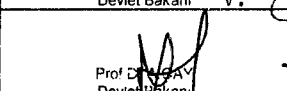
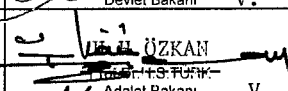
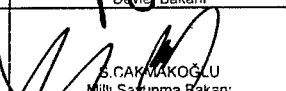
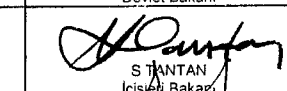
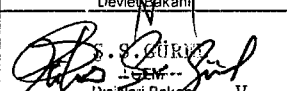
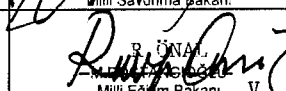
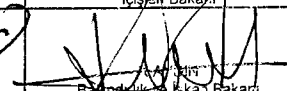
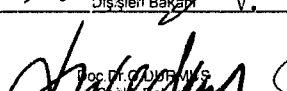
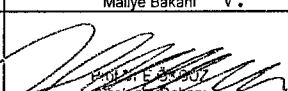
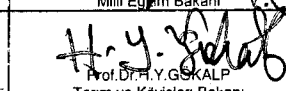
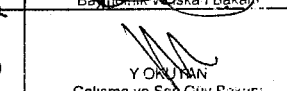
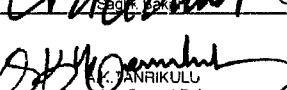
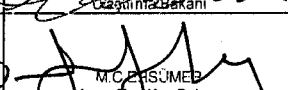
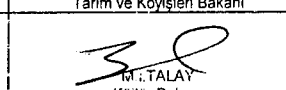
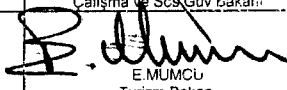
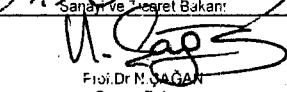
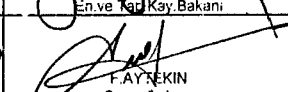
Madde 23- Bu Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 20 nci maddesi 27/3.2001 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 24- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Bülent Ecevit
BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 R. ÜNAL Devlet Bakanı
 İ. T. TOĞRAK Devlet Bakanı	 M. KECECİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. S. ÇİREL Devlet Bakanı	 İ. T. TOĞRAK Devlet Bakanı V.
 Y. YABOYA Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. R. M. Z. AĞI Devlet Bakanı	 İ. T. TOĞRAK Devlet Bakanı
 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı V.	 E. K. K. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı V.	 E. S. SAYDALI Devlet Bakanı	 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. M. Z. AY Devlet Bakanı	 H. H. ÖZKAN Devlet Bakanı V.	 S. ÇAKMAK Devlet Bakanı	 S. TANTAN Devlet Bakanı
 S. S. KURBAN Devlet Bakanı V.	 S. TANTAN Devlet Bakanı V.	 R. ÜNAL Devlet Bakanı V.	 İ. T. TOĞRAK Devlet Bakanı
 Prof. Dr. C. Ü. B. M. S. Devlet Bakanı	 Prof. Dr. E. B. B. O. Z. Devlet Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. G. S. K. A. L. P. Devlet Bakanı	 Y. Ö. K. U. N. A. N. Devlet Bakanı
 İ. T. TOĞRAK Devlet Bakanı	 M. C. E. B. S. Ü. M. E. B. Devlet Bakanı	 M. T. TALAY Devlet Bakanı	 E. M. M. C. U. Devlet Bakanı
 Prof. Dr. M. S. A. Ç. A. N. Devlet Bakanı	 F. A. Y. T. E. K. İ. N. Devlet Bakanı		

Dosya No

101-100

1740